

ДОКЛАД

ЗА ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА ПО СИГНАЛИ И ПУБЛИКАЦИИ В ПРЕСАТА ОТНОСНО ТВЪРДЕНИЯ ЗА ЕВЕНТУАЛНИ НАРУШЕНИЯ И СЪМНЕНИЯ ЗА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ В ДЕЙНОСТТА НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ РЪКОВОДИТЕЛ НА ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД КРАСИМИР АРШИНКОВ.

С решение на ВСС по протокол № 51 от заседание, проведено на 10.12.2009 г., на комисия в състав Божидар Сукнаров, Капка Костова и Галина Захарова, бе възложено извършването на проверка по сигнали и публикации в пресата относно твърдения за евентуални нарушения и съмнения за конфликт на интереси в дейността на административния ръководител на Окръжен съд – гр. Благоевград Красимир Аршинков.

За целите на проверката Временната комисия (наричана по-нататък Комисията) проучи следните постъпили във ВСС сигнали:

- анонимен сигнал с вх. № 2711/15.12.2008 г. по описа на Инспектората към ВСС, препратен на ВСС и заведен с рег. индекс 94-00-114 от 09.01.2009 г.;
- анонимен сигнал от „група общественици“, заведен с рег. индекс № 94-00-909 от 08.10.2009 г. на ВСС;
- анонимен сигнал от „граждани от Благоевградския съдебен регион“, заведен с рег. индекс 94-00-909 от 08.10.2009 на ВСС;
- анонимен сигнал от „граждани от Благоевградско“, заведен с рег. индекс № 94-00943 от 16.10.2009 г. на ВСС;
- „отворено писмо“ и сигнал от Стоян Чонев, гр. Монреал, Канада.

В разглеждания случай изброените по-горе анонимни сигнали не са оставени без внимание от Комисията. Макар и без посочен автор, в съдържанието им се включва достатъчен обем от конкретна информация, която подлежи на проверка.

Членовете на Комисията се запознаха и със следните публикации:

- вестник „Струма“, брой 4 от 8 януари 2009 г. – „Депутатът Яне Янев обяви: Съдебно-адвокатският кръг Аршинкови-Харамлийски феодализира правораздаването в Пиринско. Председателят на ОС – Благоевград коментира: Говори, защото знае, че заради имунитета му не мога да го осъдя“, автори Мартин Петров, Ваня Симеонова;

- вестник „Струма“, брой 5 от 9 януари 2009 г. – „Магистрати твърдят: Депутатът Я. Янев ни напада заради съдия, с когото обядва в ресторант „Пирин“, точат зъби за председателските места в съдилищата на Благоевград и Петрич“, автор Ваня Симеонова;

- вестник „Струма“, брой 20 от 27 януари 2009 г. – „Съдия № 1 Кр. Аршинков приюти подсъдим за фалшификация и застъпник в опита му да стане кмет на Благоевград“, автор Петър Петров;

- вестник „Струма“, брой 21 от 28 януари 2009 г. – „Един час след като прочете публикацията на в. „Струма“, шефът на сигурността на информацията в Окръжен съд – Благоевград П. Кирчев подаде оставка, председателят Кр. Аршинков я прие“, разговаря Ваня Симеонова;

- вестник „Струма“, брой 34 от 12 февруари 2009 г. – „Съдия № 1 на Пиринско Кр. Аршинков уличен от колегите си в документно престъпление, с фалшив протокол от общо събрание от тяхно име отстранил съдебен заседател в Сандански“, посочен автор Петър Петров;

- DARIK news, 12.02.2009 г., Любима Калпачка – „Аршинков: Очернянето на името ми петни и съдебната система в Благоевградско”;

- вестник „Вяра”, 14-15 февруари 2009 г. – „Война за шефското място в Окръжен съд – Благоевград”, автор Бетина Апостолова;

- вестник „Струма”, 6 март 2009 г. – „Юристи с псевдонимите „Непознат”, „Сибила”, „Касандра”, „Съдия-будала”, „Компира”, „Адвокат” ... се разделиха на лагери и „запалиха” с обиди и квалификации интернет”, автор Петър Петров;

- вестник „Струма”, 7 март 2009 г. – „Председателят Кр. Аршинков скри купен тайно апартамент в МОЛ-а без 1 евро заем”;

- вестник „Струма”, брой 189 от 17 август 2009 г. – „Кр. Дойчинова: Искam отвод на съда заради зависимостта му от административния ръководител, съпруг на М. Аршинова – Кр. Аршинков”, посочен автор Петър Иванов;

- вестник „Струма”, 27 август 2009 г. – „Мащабно разследване в Благоевград по лично разпореждане на главния прокурор Борис Велчев. Полицаи влязоха в радио „Дарик” в хайка за интернет заплахи срещу семейството на магистрат № 1 Кр. Аршинков”;

- вестник „Струма”, 16.10.2009 г. – „Съдия Петър Узунов с ник нейм „Колчо”, разконспириран като автор на интернет атаката срещу магистрат № 1 Кр. Аршинков;

- вестник „Капитал”, 23 октомври 2009 г. – „Пет урока по правосъдие. Урок 5: Съдебната сапунена опера”, автор Росен Босев;

- вестник „Капитал”, 04 декември 2009 г. – „Двоен аршин. Защо Висшият съдебен съвет си затваря очите за проблемите в Благоевградския съдебен окръг”, автор Росен Босев;

- вестник „Капитал“, 09 декември 2009 г. – „Кой кум, кой баджанак...“, автор Росен Босев;
- вестник „Дневник“, брой 242 от 11 декември 2009 г. – „Кой брокер, кой баджанак...“, автор Павлина Желева;
- вестник „168 часа“, брой 51 от 18-24 декември 2009 г. – „Баджанака: „Нашио съдия ке оправи работата!“, автор Светлана Баталова.

Членовете на Комисията проведеха събеседвания с колегите от ОС – Благоевград, РС – Благоевград, РС – Петрич, РС – Сандански: Диана Хаджиева, Мая Банчева – Кобурова, Димитър Узунов, Румяна Бакалова, Надя Узунова, Екатерина Николова, Красимир Аршинков, Иво Харамлийски, Иванка Бикова, Катя Бельова, Маргарита Коцева.

Със съдействието на Валери Михайлов, главен експерт – компютърен специалист при ВСС и Марин Кошутков – софтуерен специалист, беше извършена проверка в действащата в БлОС АСУД за конкретния начин на разпределяне на делата през периода 2007 – 2009 година.

Комисията се запозна и с подадени от гражданите Люнгов, Цветин и Дошков сигнали за недостатъци в дейността на съдилищата в Благоевградския съдебен район, най-вече на ОС, и проведе разговори с първите двама. Констатира, че сигналите касаят конкретни производства, по които жалбоподателите са страни, както и че сигналите са били предмет на проверки от Комисията по професионална етика и превенция на корупцията (КПЕПК) при ВСС, резултатите от които проверки са им съобщени. Извън това, заявените обстоятелства за наличие на конфликт на интереси при администрирането на ОС – Благоевград, бе предмет

на извършената проверка и констатациите в тази връзка са изложени подробно по-долу.

I. Основната проблематика, засегната в цитираните материали, се свежда до въпроса дали правораздаването по граждански дела в района на Благоевградския окръжен съд се осъществява при съмнения за конфликт на интереси с оглед обстоятелството, че съпругата на председателя на БлОС е адвокат с активна практика в региона.

За да формира конкретните си изводи по този въпрос, Комисията провери и анализира четири основни групи обективни данни:

- относно начина на разпределение на функциите в административното ръководство на Окръжния съд, в частност - на заместниците на административния ръководител;

- относно начина на формиране на съставите, разглеждащи граждански дела;

- относно броя на достъпните по АСУД дела, разглеждани през 2008 и 2009 г. в БлОС и БлРС, по които адв. Аршинова е участвала като страна и, съответно, определените по тях докладчици и

- относно степента на надеждност и прозрачност на практическото приложение на системата за електронно разпределение на делата.

1. По отношение начина на разпределение на функциите на заместниците на административния ръководител:

До м. декември 2009 г. в БлОС е имало трима заместник-председатели: Румяна Бакалова, Катя Бельова, Росен Василев. (След намаляване на една зам.председателска бройка от ВСС и изтичане на мандата на съдия Росен Василев, заместник-председателите остават двама, считано от м. декември 2009 г.)

И тримата колеги са били назначени за зам. председатели по предложение на административния ръководител Кр. Аршинков, работят в областта на гражданското правораздаване и по право председателстват трите въззивни граждански състава.

В БлОС няма зам.председател – ръководител на наказателно отделение, като този ресор е поет от самия председател на съда, въпреки което разпределението на делата се извършва предимно от съдебния администратор. Гражданският доклад се разпределя от съдия Бакалова. Останалите зам.председатели изпълняват различни функции, подпомагащи административната дейност на председателя Кр. Аршинков, без да има стриктно разпределение на правомощията им. Напр. съдия Бельова обезпечава провеждането на конкурси за служители, организира обществени поръчки и търгове във връзка с дейността на съда по снабдяването с гориво, закупуване на материали и др., а също така организира повишаването на квалификацията на съдиите от региона (провеждането на външни и вътрешни семинари). Преди обособяването на административните съдилища, съдия Василев е ръководел дейността на административните състави, а след това е оказвал помощ на съдия Бельова.

2. По отношение начина на формиране на съставите, разглеждащи граждански дела:

Констатира се, че през 2007 - 2009 г. граждански дела (I и II инстанция) в БлОС са разглеждали член-съдиите Валери Междуречки, Величка Борилова, Емилия Топалова, Иванка Бикова, Катя Бельова, Миглена Йовкова, Надя Узунова, Росен Василев, Румяна Бакалова. За същия период граждански дела са били разпределяни и на командировани съдии от други съдебни райони и на младши съдии, а именно: Райна Мартинова, Стоян Хаджиев, А.

Бисеркова, Атанас Кобуров, Жбантова, Шарланджиев, Грънчаров, София Икономова, Таня Спасова, Татяна Богоева.

Разпределението на съдии по отделения и състави е било осъществявано по решение на административния ръководител при съгласуване със зам.председателите.

Съдиите Румяна Бакалова, Емилия Топалова, Иванка Бикова, Росен Василев са били назначени в БлОС по време на мандата на Красимир Аршинков и по негово предложение съгласно правомощията му на административен ръководител .

Всички те работят в областта на гражданското правораздаване.

Съгласно съхраняваната във ВСС информация за персоналните данни на магистратите, Румяна Бакалова е била младши съдия в ОС – гр. Пазарджик в периода 01. 01.1983 г. до 01.10.1984 г., а от 01. 11. 1984 г. до 21.10.1991 г. е работила като нотариус към РС – гр. Благоевград. От 21.10.1991 г. до 25.05.1995 г. е била съдия в ОС – гр. Благоевград. От 18.06.1995 г. е вписана в Адвокатска колегия – Благоевград и е работила като адвокат в продължение на почти десет години. Считано от **21. 03. 2005** г., Румяна Бакалова е назначена направо за зам.председател на БлОС.

Иванка Бикова е работила като съдия в РС – Благоевград през периода 06. 07. 1974 г. – 30. 03. 1983 г., а като съдия в ОС – Благоевград – през периода 31. 03. 1983 г. – 25. 04. 1992 г. От 15. 05. 1992 г. до 15. 05. 2006 г. е била адвокат в Адвокатска колегия – Благоевград. Считано от **15. 05. 2006** г., става съдия в ОС – Благоевград – първоначално при условията на чл. 68 от КТ, а от 26. 03. 2007 г. – на редовно място по чл. 67, ал. 1, т. 1 от КТ.

Емилия Топалова е работила като съдия в РС – гр. Благоевград през периода от 08. 08. 1991 г. до 30.07.1992 г., а като съдия в ОС – Благоевград - за времето от 30. 07. 1992 г. до 15. 03. 1995 г. От 07. 04. 1995 г. е вписана в АК – Благоевград, където е работила като адвокат до 28. 09. 2005 г. Считано от **29. 09. 2005 г.**, става съдия в ОС – Благоевград – също първоначално при условията на чл. 68 от КТ, а от 16. 01. 2006 г. е преназначена по чл. 67, ал. 1, т. 1 от КТ.

И трите колеги съдии са с предходен продължителен стаж като адвокати, познават и са работили със съпругата на председателя на БлОС - адв. Михаела Аршинкова.

Изложените по-горе обстоятелства за назначенията на Румяна Бакалова, Иванка Бикова и Емилия Топалова сочат на обективизирано в предложенията на административния ръководител предпочитание към попълване на гражданското отделение на управлението от него съд с външни за системата кадри. В рамките на една година и два месеца (от 21. 03. 2005 г. до 15. 05. 2006 г.) в БлОС последователно са предложени за съдии (и съответно назначени от ВСС) трима бивши адвокати, колеги на адв. Аршинкова. Съдия Бакалова е била предложена от Кр. Аршинов и назначена от ВСС въз основа на това предложение директно за зам.председател на съда, като на нея е поверено разпределението на целия граждански доклад. Съдиите Бикова и Топалова първоначално са заемали място по заместване по чл. 68 от КТ, а впоследствие са били преназначени на постоянно място.

Зам.председателите на БлОС също са били назначени на длъжността си по предложение на административния ръководител и по отношение на всеки от тях е осигурена възможност за разглеждане на граждански дела.

Съдия Бикова работи във въззивен граждански състав, председателстван от зам.председателя Росен Василев до м. Декември 2009 година.

Съдия Топалова работи във въззивен граждански състав, оглавяван от зам.председателя Катя Бельова.

В гражданския състав, председателстван от зам.председателя Румяна Бакалова, работят съдиите Междуречки и Надя Узунова.

3. По отношение броя делата, разглеждани през 2008 г. и 2009 година в БлОС, по които адв. Аршинова е участвала като страна и определените по тях докладчици, в рамките на достъпните по АСУД дела за този период:

Въз основа на осъществено търсене в системата АСУД за периода от 01. 01. 2009 г. до 20. 12. 2009 г., в БлОС са открити 69 дела с участието на адв. Аршинова. От тях са намерени: 8 броя – на доклад на съдия Василев; 6 броя – на доклад на съдия Бакалова; 6 броя – на доклад на съдия Бельова; 10 броя – на доклад на съдия Бикова; 5 броя – на доклад на съдия Топалова. Изброените пет съдии са били докладчици по поне 35 дела с участието на адв. Аршинова, т.е. поне по около 50% от нейните дела.

За периода от 01. 01. 2008 г. до 31. 12. 2008 г. в системата са открити 100 дела с участието на адв. Аршинова, от които са намерени: 7 броя на доклад на съдия Василев; 12 броя – на доклад на съдия Бакалова; по 3 броя на доклад съответно на съдия Бельова и съдия Бикова и 15 броя – на доклад на съдия Топалова. Изброените пет съдии са били докладчици по поне 40 дела с участието на адв. Аршинова, т.е. поне по 40 % от нейните дела.

Горните данни не претендират за абсолютна точност и изчерпателност, а очертават минималния възможен брой на делата, които в действителност са разпределени и разглеждани от

посочените колеги. Проверяващите са отразили докладчиците само по делата, които системата е позволила да бъдат отворени. За част от делата достъп не е получен и докладчиците по тях обективно не могат да бъдат отчетени.

С оглед длъжността и материята, по която работят зам.председателите (гражданско право), специализацията на съдиите Бикова и Топалова (също в областта на гражданското право) и разпределението на съдиите по състави (три въззивни граждански състава), второинстанционните дела, включително и тези с участието на адв. Аршинкова, всякога са били разглеждани от състав, оглавяван от зам. председателя Бакалова или от състав, председателстван от някой от останалите двама зам. председатели, съвместно със старши член съдия Бикова или съдия Топалова.

4. По отношение на практическото приложение на системата за електронно разпределение на делата:

Делата в БлОС се разпределят със софтуер. При посещение на място в съда практиката по приложение на принципа на случайното разпределение беше проверена от Валери Михайлов – компютърен експерт във ВСС. На комисията бяха представени компютърни разпечатки, установяващи, че след 17. 09. 2009 г. постъпващите в БлОС дела са разпределяни в огромната си част автоматично, като ръчното разпределение е практикувано по изключение (констатирани са само шест случая от общо 714 разпределения). При проверка на тези шест случая на ръчно разпределение не се установиха нарушения и пропуски. Наличието на обективни пречки някое дело да бъде разпределено на конкретен съдия се регистрира от разпределящия с мотивирано кратко обяснение. Информацията относно причините за изключване на

даден съдия при разпределянето на преписката се съхранява и е достъпна за проверка.

Председателят на БлОС е утвърдил „Вътрешни правила относно разпределянето на делата в окръжен съд – Благоевград”, в сила от 09. 11. 2009 г., в които фигурира забрана делата да се разпределят от други съдии или служители, освен определените с акта, както и ръчното разпределение, освен в специално посочените в документа хипотези. Съгласно цитираните правила, разпределението на гражданските дела се извършва от заместника на административния ръководител съдия Бакалова, а наказателният доклад се разпределя от съдебния администратор Ели Димитрова или началника на административна служба Василка Георгиева, които лица могат да разпределят и гражданския доклад при отсъствие на съдия Бакалова.

От представените разпечатки се установява, че след 17. 09. 2009 г. делата са разпределяни преимуществено от зам. председателя Бакалова, съдебния администратор Ели Димитрова и началника на административна служба Василка Георгиева. В 13 случая разпределението е било осъществено от Лиляна Георгиева, компютърен оператор с деловодни функции на регистратурата, а едно разпределение е било осъществено от служителя Елена Василева, като на Комисията не бяха изяснени причините, поради които тези отделни дела са били разпределени от лица, неоторизирани за това от административния ръководител.

При непосредствена проверка на случайни дела, образувани и разпределени в края на м. декември 2009 г., Комисията установи, че всяко от тях е надлежно окомплектовано с разпечатка относно начина на извършване на разпределението и лицето, осъществило разпределението.

Практиката по приложение на принципа на случайното разпределение преди 17.09.2009 г. бе проследена със съдействието на г-н Марин Кошутков. При проверката бяха установени следните данни: от началото на 2009 г. до 16.09.2009 г. 24 броя граждански дела са били разпределени ръчно; за 2008 г. при 2 928 осъществени разпределения ръчно са били разпределени общо 475 (граждански и наказателни) дела, от които 66 броя са били граждански дела; за 2007 г. при 3 154 осъществени разпределения ръчно са били разпределени 741 броя дела (около 24%), от които 224 броя са били граждански дела. Съществен е фактът, че от ръчно разпределените граждански дела 164 броя (около 74%) са били с определен докладчик съдия Бикова.

Техническите възможности на използваната система не позволяват проследяване на процеса на ръчно разпределение чрез разпечатки на информацията относно причините, наложили този начин на разпределение и относно лицето, осъществило разпределението.

При анализа на горните данни временната комисия не може обосновано и категорично да отхвърли съмненията, че в БлОС съществуват условия за правораздаване в полза на определени привилегировани страни и адвокати за сметка на останалите граждани. От началния момент на въвеждане на системата за случайно разпределение до 16.09.2009 г. наказателните дела са били разпределяни изключително ръчно. Както по отношение на тях, така и по отношение на гражданските дела, не са били създадени механизми, позволяващи контрол върху причините за ръчно разпределение и гарантиращи прозрачност и обективност на разпределението.

Надеждният специализиран софтуер за разпределение на делата е предназначен преди всичко да елиминира субективния фактор при поименното разпределение на делата на съдиите от страна на съответния ръководител и същевременно да следи и регулира равномерното натоварване на съдебните състави поне по брой и видове постъпващи дела. Затова надлежното ползване на автоматичната система предполага: ежедневно и ритмично въвеждане в програмата на постъпващите преписки и дела по входящите номера на постъпване от съответните ръководители на отделения; автоматично разпределение по „преценка” на програмата; изискване за мотивирано обяснение в случаите на ръчно разпределение, която информация да се натрупва и съхранява с цел осигуряване на възможност за контрол върху процеса на разпределение. Тези предимства, които системата осигурява, са от изключителна важност за работата на всеки съдебен орган и са в основата на постигане на целите за осъществяване на дейността му в условията на прозрачност, откритост, безпристрастност и ефективност.

Стриктното спазване на изискването за действително разпределение на делата на случаен принцип е основна гаранция за предотвратяването на реални и потенциални възможности за конфликт на интереси. Използването на системи, които позволяват многократно разпределяне на дадено дело, без от това да остане следа, осуетява възможността за контрол и на практика облекчава евентуална недобросъвестност на лицата, осъществяващи разпределението. В такива случаи е необходимо въвеждане на допълнителни мерки, които да осигурят прозрачност на разпределението, така че начина на процедиране да може да бъде проследен. Без създаване на такава организация, осигуряваща

възможност за отчетност и контрол, съмненията за манипулиране на системата за разпределение не могат да бъдат разсеяни. Ако пък подобни съмнения не са категорично изключени, действащата система за разпределение не може да бъде счетена за надеждна.

При отсъствието на надеждна в посочения смисъл система за разпределение на делата и липсата на възможност за справка и контрол относно начина на разпределянето им (до м. септември 2009 година), отчетеното определено концентриране на значителен брой дела с участието на адв. Аршинкова при едни и същи съдии създава у гражданите, а и у самите магистрати, обосновано съмнение за пристрастност, зависимост и вероятност за преследване на лични интереси от страна на административния ръководител – все обстоятелства, обуславящи възможности за конфликт. Тези съмнения се задълбочават особено сериозно при съвкупната логическата преценка на останалите установени от Комисията данни относно начина на разпределение на функциите на заместниците на административния ръководител, начина на формиране на гражданските състави и фактите във връзка с назначаването на съдиите Бакалова, Бикова и Топалова в БлОС. Разпределението на функциите на заместниците на административния ръководител Румяна Бакалова, Катя Бельова и Росен Василев (до м. декември 2009 г.) - всички граждански съдии, оставя впечатлението, че основната им дейност е да ръководят гражданските състави. В последните числено преобладават съдии, чието кариерно развитие по един или друг начин пряко е свързано с поведението на административния ръководител Красимир Аршинков, направил и поддържал предложенията за назначаването им пред ВСС. От друга страна, предложенията за назначения на външните за системата лица са все за бивши колеги на съпругата

му, която пък работи активно в областта на гражданското правораздаване. Тази поредица от факти, в съчетание с отсъствието на сигурна, прозрачна и проверима система за разпределение на делата, формират достатъчна база, за да се приеме, че съществуват достатъчно основания за обосновано подозрение за конфликт на интереси.

Конфликтът на интереси съвсем не обхваща само случаите, уредени от нормите на процесуалното законодателство, нито се свежда единствено до преки злоупотреби и лично облагодетелстване. Характеристиките на конфликта на интереси са законодателно регламентирани – такъв е налице винаги, когато едно лице, заемащо публична длъжност има частен интерес, който пряко или опосредствено може да повлияе върху безпристрастното и обективно изпълнение на неговите правомощия или служебни задължения. Отсъствието все още на трайни нагласи на нетърпимост в магистратската общност към използването на властта за лични цели обаче, представлява основна пречка за ефикасното прилагане на поначало добрите правни механизми в тази област. За да бъдат санкционирани, проявите на конфликт на интереси трябва да бъдат своевременно разпознавани от магистратите и обществото като нередност и заплаха за обществения интерес. За изграждането на такава непримиримост е важно да се предотвратява не само реалният конфликт на интереси, но и създаването на впечатление, че се извършва някакво нарушение или нередност. Магистратите (особено заемащите ръководни постове) трябва да избягват всякакви действия, които биха създали впечатление (пряко или косвено), че вършат или биха могли да извършат нарушения на служебни задължения, морални

принципи, заобикаляне на закона, прояви на кронизъм и/или непотизъм, обслужване на лични интереси.

При ситуация на потенциален конфликт, каквато се създава между съпрузи административен ръководител на орган на съдебната власт и адвокат с активна практика пред същия орган на съдебна власт, е необходимо лицето, заемащо публична длъжност, особено внимателно да съблюдава принципите на законност, откритост, достъпност, отговорност, отчетност и предвидимост, с цел да поддържа доверието на обществото и с поведението си да го убеждава, че рискът от реална конфронтация е осуетен. За административния ръководител е изключително важно да избягва и предотвратява ситуации, които биха могли да ерозират уважението на обществото и да хвърлят съмнение върху авторитета на съдебната власт.

В разглеждания случай това изискване очевидно не е изпълнено. Публикациите в медиите показват, че обществеността в Благоевградския съдебен район е разтърсена от подозрения за конфликт на интереси, съмнения за „дирижиран жребий” при разпределянето на делата, необективно и несправедливо правораздаване, обяснявано еднозначно със „служебна административна зависимост на съдии от председателя на БлОС, съпруг на адв. Аршинкова” (напр. сигнал от Райка Чингова, рег. № 94-00-038 от 13.01.2010 г. на ВСС, жалба от Адриана Тихолова относно отвод на целия съдебен състав при БлОС по в.гр.д. №.... по описа на същия съд и др.).

Напротив, недоволството на граждани и част от магистратите, се оправдава с доказани данни за допуснати редица други неприемливи ситуации, напластяването на които увеличават недоверието към съдебната институция.

II. Във вестник „Струма“, брой 34 от 12 февруари 2009 г., била поместена публикацията „Съдия № 1 на Пиринско Кр. Аршинков уличен от колегите си в документно престъпление, с фалшив протокол от общо събрание от тяхно име отстранил съдебен заседател в Сандански” с посочен автор Петър Петров.

Същият ден, 12.02.2009 г., в DARIK news бил публикуван материал на журналистката Любима Калпачка „Аршинков: Очернянето на името ми петни и съдебната система в Благоевградско”.

След тази публикация в DARIK news бил инициран мащабен форум за коментари от анонимни потребители по отношение състоянието на правораздаването в Благоевградския регион и оценката за управлението на съдилищата в района по време на мандата на административния ръководител на БлОС Красимир Аршинков. Първото мнение (под № 1) било от 12.02.2009 г. в 18:05:25 ч., като към настоящия момент броят на коментарите е надхвърлил 3 000. Изключителната активност на участващите във форума не убягнала от вниманието на медиите. Още на 06 март 2009 г. във вестник „Струма” била публикувана статия „Юристи с псевдонимите „Непознат”, „Сибила”, „Касандра”, „Съдия-будада”, „Компира”, „Адвокат” ... се разделиха на лагери и „запалиха” с обиди и квалификации интернет”, в която са цитирани конкретни извадки от форума в интернет. В публикацията било посочено, че форумът е „залят” с анонимни коментари (от „непознат”, „непозната”, „адвокат”, „Сибила”, „Касандра”, „философ”, „компира”, „Колчо”, „Бенковски”, „лудо-младо”, „съдия-будада”, „засегнат”, „дълбоко законспириран”, „по-наблюдателен”, „съвременник” и др.), изразяващи по съдържание негативно отношение към председателя на ОС – Благоевград Красимир Аршинков. Според публикацията, интернет

заприличал „на арена, в която всеки е срещу всекиго”: „...Отвсякъде се леят персонални обиди и гнусни квалификации, вадят се компромати от миналото, разконспирират се имената на авторите на едно или друго мнение... Всяка медийна изява на “мишените” или изказване на общото събрание на окръжния съд ... отприщи като бент след себе си порой от коментари, незначителна част от които могат да претендират за конструктивност или поне са поднесени с чувство за хумор. От останалите мнения биха се засрамили и хамалите на Централна гара – София”.

На 14. 07. 2009 г. Красимир Аршинков, в качеството си на председател на ОС – Благоевград, подал жалба до директора на ОДП – Благоевград (под № 46909 от 14. 07. 2009 г.), с която поискал съдействие за идентифициране на анонимните лица, изнесли във форума „клевети и обиди” по негов и на семейството му адрес.

Искането на Директора на ОДП – Благоевград за предоставяне от страна на “Дарик нюз” ЕООД на IP-адресите, времевите сесии и всички информационни данни на посочени интернет-потребители, получило отказ поради липса на визирани конкретни основания за предоставянето на личните данни, съобразно разпоредбите на НПК, ЗСРС и ЗЗЛД (писмо от 06. 08. 2009 година).

С постановление от 24. 08. 2009 г. на Райна Бачева, прокурор в РП – Благоевград било образувано досъдебно производство № по описа на 01 РУ „Полиция” – гр. Благоевград срещу неизвестен извършител за това, че в периода от 12. 02. 2009 г. до 22. 08. 2009 г., в гр. Благоевград, се заканил с убийство на Красимир Боянов Аршинков, председател на ОС – гр. Благоевград – престъпление по чл. 144, ал. 3 вр. ал. 1 от НК.

Предмет на разследване били отправени „закани за убийство” в коментари във форума на агенция „Дарик нюз” към публикацията на същата агенция.

В хода на разследването чрез претърсване и изземване били иззети IP-адреси на потребители, направили коментари по статията (отбелязани в 52 пункта в протокол за претърсване и изземване от 25. 08. 2009 г. в офис на „Дарик нюз” ЕООД – София).

По отношение на ползвателя на един от IP-адресите, фигуриращ във форума с ник нейм „Колчо”, било прието, че коментарите изхождат от домашния адрес на съдията в ОС – Благоевград Петър Узунов, брат на кандидата за вакантния пост на административния ръководител на окръжния съд – Димитър Узунов. Тези данни били тиражирани в местната преса.

Съгласно приложена по делото аналитична справка рег. номер/14. 10. 2009 г., ползвателят на съответния IP-адрес (), идентифициран като Петър Костадинов Узунов, бил посочен като автор на 13 броя коментари във форума. При прочита им става ясно, че са критични по съдържание и съдържат негативни оценки по отношение на председателя на БлОС Красимир Аршинков и съпругата му адв. Аршинова. В текстовете не се откриват обаче данни за заплахи срещу личността на горепосочените.

Информацията за личните данни на участниците във форума, в частност относно съдия Петър Узунов, станала достояние на Кр. Аршинков и била използвана от адв. Аршинова. В съдебни заседания, насрочени на 15. 10. 2009 г. за разглеждане на гр. д. № ...г. и гр. д. №г. и на 05. 11. 2009 г. за разглеждане на гр. д. №г., тя поискала отвод на съдия Надя Узунова, по съображения, че е съпруга на съдия Петър Узунов, който във форума отправял обидни квалификации срещу нея и съпруга ѝ. По дело № ...г.,

разглеждано от състав с председател Румяна Бакалова и членове Валери Междуречки и Надя Узунова, съдия Узунова била отведена от разглеждане на делото; по гр. д. №г., разглеждано еднолично от съдия Н. Узунова, искането за отвеждането ѝ било оставено без уважение, а по дело №, разглеждано от състав с председател Румяна Бакалова и членове Валери Междуречки и Надя Узунова, искането за отвод било отхвърлено, но с обективизирано особено мнение на председателя на съдебния състав.

Във връзка със съдържанието на коментарите на ползвателя с ник нейм „Колчо“ във Висшия съдебен съвет (рег. № ..от 16. 10. 2009 г.) постъпил сигнал от административния ръководител на Окръжна прокуратура – гр. Благоевград - Е. Атанасова, придружен със доклад на наблюдаващия прокурор по досъдебното производство Райна Бачева, с твърдения за допуснати от съдия Петър Узунов нарушения на Кодекса за етично поведение на българските магистрати, представляващи (според автора на сигнала) „квалификации и оценки на Красимир Аршинков”.

Оценката на законосъобразността на воденото досъдебно производство безспорно е извън компетентността на настоящата Комисия. Не могат обаче да останат без внимание някои аспекти на случая, които несъмнено са влошили неимоверно отношенията между самите магистрати и дълбоко са засегнали отношението към съдебната власт от страна на обществото. Действията във връзка с разкриването на личните данни на интернет-потребителите, изразили отрицателни мнения по отношение на председателя на БлОС и съпругата му, огласяването в пресата на името на съдията Петър Узунов, както и сезирането на Комисията по професионална етика и превенция на корупцията към ВСС от страна на прокуратурата, са изострили до непримиримост конфликта между

лично засегнатите от случилото се магистрати и, съответно, подкрепящите ги колеги, а това неизбежно е провокирало остро критичен отзвук в пресата и обществото.

Хронологията на случая е навела част от магистратската общност и от гражданите на тревожни опасения за нарушаване на същностни човешките права. Тиражирани са мнения, че под претекст за разкриване на престъпление се толерира незаконно разкриване на личните данни на пишещите във форума, с цел репресии срещу изразяването на оценки, отрицателни за председателя на БлОС. Образуването на досъдебното производство и разследването по него, свързано с разкриване на данните на интернет-потребителите, се обяснява със стремеж да се обслужат личните интереси на административния ръководител на БлОС. На следващо място, огласяването само и единствено на името на съдията Петър Узунов като замесен в случая, както и подаденият срещу него до ВСС сигнал на окръжния прокурор на ОП – Благоевград за образуване на дисциплинарно производство, се третира като „удар“, насочен срещу неговия брат Димитър Узунов, конкурент на Кр. Аршинков за поста на председател на ОС – Благоевград.

Както магистратите, така и гражданите следва да бъдат убедени, че в Република България правото на свободно изразяване е защитено на най-високо ниво и че няма и не може да бъде допусната репресия срещу лица, които изразяват отрицателно мнение за някого. Временната комисия не откри специално систематизирано изследване на интернет форумите и правните въпроси, възникващи във връзка с тях, които биха имали нужда от специална регламентация, надхвърляща традиционното право на изразяване на мнение. Макар и сравнително ново средство за

изразяване на мнение, възникващите в тази връзка правни въпроси следва да се разглеждат на плоскостта на защитените фундаментални права на човека и, в частност, свободата на изразяване. Ограничения в тази връзка са допустими само „в съответствие със закона” и „когато това е необходимо в едно демократично общество”. В доклад на “Амнести Интернешънъл” по въпроса за свободата на изразяване на мнение в интернет, изрично се подчертава, че свободното изразяване не може да се ограничава, само защото някой може да счете определено мнение за обидно. Подобно ограничение не би било „в съответствие със закона”, нито пък би било „необходимо в едно демократично общество”, които са двете основания за ограничение съгласно чл. 10 от ЕКПЧОС.

Съвсем отделен е въпросът дали анонимното писане по форумите е адекватен начин за отразяване на възникналите в съдебния регион и най-вече в Окръжния съд проблеми и по-важното - дали и доколко конкретният начин на огласяването им допринася за тяхното решаване и по какъв начин повлиява авторитета на магистратите и на съдебната власт в цялост. Вярно е, че състоянието на административна зависимост е възможна реална причина за демотивацията на определени хора да изкажат открито мнението си, когато то е критично. Критичното отношение към нарушенията и порочните практики обаче може да послужи за действено и ефективно противопоставяне, ако е открито, прозрачно, явно, градивно и не се крие зад анонимността. Презумираната висока нравственост на магистратите не следва да включва съображения за страх, тя може да бъде доказана и да доведе до реален осезаем резултат и промяна само чрез идеен, открит, откровен и принципен дебат. Начинът на изразяване пък всякога

следва да е пристоен, за да постигне целеното въздействие. В противен случай оценката на обществеността е еднозначна и безкомпромисна: незначителна част от коментарите „могат да претендират за конструктивност или поне са поднесени с чувство за хумор. От останалите мнения биха се засрамили и хамалите на Централна гара – София” (вестник “Струма”, бр. от 06 март 2009 година).

Отделно от изложените дотук принципни съображения на Комисията по „случая с форума”, следва да се акцентира и върху друг негов аспект, свързан с направените от адв. Аршинкова отводи на съдия Надя Узунова, както и върху притеснителните данни за високата честота на отводи на съдии при разглеждане на делата в съда. Оповестената информация за разкрития в хода на разследването IP- адрес, кореспондиращ с домашния адрес на съдия Петър Узунов, е била интерпретирана от адв. Аршинкова като основание за отвод на съдия Н. Узунова, мотивиран с негативно отношение на съпруга ѝ към председателя на БлОС, съпруг на адв. Аршинкова. Изложените в публичните съдебни заседания съображения в подкрепа на исканията за отвод, подчертават длъжностното качество на Красимир Аршинов и акцентират на семейната им връзка. Такова поведение резонно внушава на участниците в съдебното производство убеждение за неравнопоставеност. Решението на съдебния състав по гр.д. №г. за отвеждане на съдия Н. Узунова утвърждава това убеждение, като създава недвусмислено впечатление за привилегированост на определена страна (в конкретния случай – на жалбоподателя) единствено с оглед личността на адвоката и съпружеските ѝ отношения с административния ръководител на съда. Мотивите на определението на съда по своето съдържание са дълбоко

противоречиви – от една страна е направена изрична констатация, че „...липсват предпоставките и не са налице обстоятелства по чл. 22, ал. 1, т. 1-5 от ГПК, а липсват и доказателства за обстоятелства относно т. 6 ГПК за отвод на съдията Узунова”..., а от друга – съставът на съда е намерил, че същата следва да бъде отведена „...с оглед доверието в съдебната система и за да не се внесе съмнение за пристрастие и предубеденост при решаването на делата.”.

Практиката на неоснователно отвеждане на определени съдии от разглеждане на дела, без да са налице законовите предпоставки за това, не само не укрепва доверието в съдебната система, а го разколебава, тъй като хвърля съмнение за възможно „подбиране” на подходящ състав в зависимост от предпочитанията на някоя от страните по делата. Важно е да се отбележи, че не е последвала никаква реакция на административния ръководител на съда Красимир Аршинков на случаите, въпреки че публичната демонстрация на семейните му отношения при разглеждане на дела в управлението от него съд допълнително задълбочава съмненията за толериране на съпругата му. Пред Комисията бе изразена тезата, лансирана и в интервю на председателя на ОС – гр. Благоевград за в. „Струма” с надслов „За 2 години изплатих кредит от 90 000 лева., нямам нищо общо с назначаването на съдия Хаджиева в Петрич и въпреки емоционалните травми, които започнахме да си нанасяме с колегите, не бих се променил, ако трябваше отново да изживея последните 4 години”, че в случаите, когато „отношенията са от естество на взаимен негативизъм от двете страни, обикновено адвокатите никога не пропускат да поискат отводи. И за да не се получи така, че съдията да бъде проверяван дали наистина личното му отношение към съответния адвокат е причина да не си върши

професионално работата, болшинството от съдиите безапелационно се отвеждат от такива дела”.

Комисията не споделя подобно разбиране и счита, че случаите на неоснователно отвеждане от разглеждането на дела компрометират в значителна степен видимата външна убедителност на облика на правораздавателната дейност, тъй като принизяват важната дейност по осъществяване на правосъдие до разискване и разчистване на личностни отношения между съдия и процесуален представител. Правилата на професионалното поведение изискват от магистратите и, в още по-голяма степен - от ръководителите на съответните органи на съдебната власт, да предотвратяват решително всякакви нежелателни ситуации, които биха накърнили достойнството на тяхната професия.

III. В сигналите и публикациите, с проверката на които е натоварена Комисията, се съдържат и данни за още няколко случая на нарушения в дейността на председателя на БлОС, а именно:

- вземане на решение от компетентността на Общото събрание на съдиите в Благоевградския окръжен съд във връзка с изключване на съдебен заседател;
- назначаване в съда на служител по сигурността Пенчо Кирчев при конфликт на интереси;
- недеклариране пред Сметната палата за **2007** г. на търговско дружество, собственост на съпругата му.

По същество Красимир Аршинков не оспорва фактологията и по трите случая, като поддържа становище, че се касае до допуснати от него незначителни формални пропуски, чието значение преднамерено се хиперболизира с цел компрометиране на кандидатурата му, издигната от председателя на САС, за втори мандат като административен ръководител на БлОС.

Независимо от причините, поради които горните случаи са станали достояние на медиите, задължение на Комисията е да декларира пред ВСС верността на публично оповестените в пресата факти.

1. С влязла в сила присъда на РС – гр. Сандански, подсъдимият Димитров - съдебен заседател в БлОС, бил осъден за престъпление от общ характер, за което обстоятелство председателят на РС – гр. Сандански информирал председателя на БлОС. На 14. 01. 2009 г. съдебният администратор на БлОС Ели Димитрова изпратила на всички съдии по вътрешната поща съобщение със следното съдържание: „Уважаеми съдии, от председателя на РС – Сандански е получено писмо, с което уведомява, че съдебният заседател Димитър Андонов Димитров е осъден за умишлено престъпление от общ характер. Това противоречи на закона – чл. 71, т. 3 от ЗСВ и Наредба № 2/08. 01. 2008 г. за съдебните заседатели. Моля, ако някой е против изключването на Димитров като съдебен заседател, да напише мотиви за това и представи в стая № 40. За изключването му ще бъде съставен протокол”. Същият ден, в нарушение на правилата за свикване и провеждане на Общо събрание на съдиите, бил съставен протокол, привидно установяващ по съдържание редовно проведено Общо събрание на съдиите от окръжния съд, подписан като председателстващ събранието от Красимир Аршинков и от Ели Димитрова в качеството ѝ на протоколчик.

2. След проведен в края на 2008 г. конкурс Красимир Аршинков назначил за служител по сигурността на информацията в БлОС Пенчо Кирчев. Впоследствие, в местната преса били огласени обстоятелствата, че този служител е бил подсъдим по дело, разглеждано от Красимир Аршинков и приключило с оправдателна

присъда, че впоследствие адв. Аршинова е представлявала Кирчев по водени срещу него граждански дела, че през 1999 г. същият е бил застъпник на Аршинов при кандидатирането му за кмет на гр. Благоевград. След оповестяването на тези факти, през м. януари 2009 г. Пенчо Кирчев подал оставка и напуснал длъжността.

3. В списъка на ръководителя на Сметната палата Валери Димитров за несъответствия в декларациите на магистратите за 2007 г., е обявено такова несъответствие в подадената от председателя на БлОС Красимир Аршинов декларация. Несъответствието се изразява в недеклариране на придобиването от съпругата му на дялове в търговско дружество „Легал консулт“ ЕООД.

IV. Макар, стриктно погледнато, да не попада в рамките на възложената на Комисията проверка, в хода на извършването ѝ многократно бяха поставяни и въпроси около назначенията на съдии в Районен съд – гр. Петрич, най-вече по отношение на изключително спорното назначение (според магистратите) на съдия Диана Хаджиева, извършено по предложение на тогавашния председател на Районен съд – Петрич Иво Харамлийски и толерирано от председателя на ОС – Благоевград Кр. Аршинов (намиращи се помежду си в отношения на кумство). Съдия Аршинов е председателствал комисията, провела конкурса за мястото, в който конкурс Хаджиева е предпочетена измежду 15 други кандидати с много по-голям юридически стаж и опит в правоприлагането от нея. Заявеният от нея юридически стаж не само че е пренебрежително малък, но освен това е и спорен.

Тези обстоятелства са предмет на извършена от Инспектората на ВКП проверка и са отразени в сигнал до ВСС от 30.12.2009 година. По повод сигнала е взето решение на Комисията по

установяване и предотвратяване на конфликт на интереси (КУПКИ) от 11. 01. 2010 година, за предоставяне на материалите на настоящата Комисия и за разглеждане на подадения сигнал след приключване на нейната работа.

След запознаване с приложените материали и с оглед получените данни при извършената от нея проверка, Комисията намира, че е необходима обстойна проверка относно администрирането на РС – гр. Петрич, организацията на работата в него, разпределянето на делата, движението им, впечатляващото количество отводи на съдии, продължителните периоди на липса на изготвени мотиви по дела (предимно наказателни), съмнение за конфликт на интереси и пр. Такава проверка е извън предмета на възлагане на Комисията, а и нейният обем и обхват предполагат извършването ѝ от Инспектората към ВСС.

В заключение, Комисията направи принципната констатация за наличие на изключително силна поляризация на отношенията между съдиите в Благоевградския съдебен регион, най-вече на плоскостта на вижданията за методите на неговото администриране. Макар в известна степен тези отношения да са белязани и от междуличностни конфликти, те следват принципни разногласия относно конкретни кадрови решения, формирането на съдебните състави, разпределянето на делата, толерирането на определени магистрати и negliжирането на други, използване на административни правомощия и власт в личен интерес, липса на адекватна реакция при очевидни съмнения за конфликт на интереси и в резултат на това - злоупоставяне на интересите на страни по дела, влошаване на работната атмосфера най-вече в БлОС. Не на последно място е и безспорната негативна обществена нагласа по

отношение обективността и качеството на правораздаването като цяло в съдебния район.

С оглед изложеното, Временната комисия предлага на ВСС да вземе следните решения:

1. Да приеме фактическите констатации от извършената проверка.

2. Да възложи на Инспектората към ВСС да извърши проверка в Районен съд – гр. Петрич по организацията на административната дейност, образуването, разпределянето и движението на делата, срочността на изготвяне на съдебните актове, в т. ч. мотивите на присъдите.

Проверката да обхване и движението на нохд №....., чиято местна подсъдност е променена от ВКС и делото е изпратено за разглеждане от Кюстендилския районен съд.

3. Да се върне на КУПКИ по компетентност и съобразно нейно решение от 11. 01. 2009 година, предоставената на Комисията преписка, изпратена на ВСС от ВКП.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Божидар Сукнаров)

ЧЛЕНОВЕ:

(Капка Костова)

(Галина Захарова)